

คำชี้แจง

เครื่องมือวัดและประเมินความสามารถและทักษะ
ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
“ด้านทักษะชีวิต”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง

๑. บทบาทของสถานศึกษา

๑.๑ ผู้บริหารและครูจะต้องดำเนินการพัฒนาให้ผู้เรียนได้มีคุณภาพด้านทักษะชีวิตเป็นไปตามหลักสูตรโดยมีจุดเน้นตามนโยบายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ แจ้งให้ผู้เรียนทราบและเข้าใจล่วงหน้าถึงวัตถุประสงค์ ระยะเวลาในการประเมินตามจุดเน้นที่กำหนดเพื่อความร่วมมือในการใช้แบบวัดนี้

๑.๓ ผู้เรียนและครูต้องทำความเข้าใจกับนักเรียนว่า ผลการวัดและประเมินนี้มุ่งเน้นพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตามสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่นำไปใช้ในการตัดสินผลการเรียน

๒. การใช้เครื่องมือ

๒.๑ นำเครื่องมือของแต่ละชั้นไปวัดและประเมินนักเรียนใน ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑.๑ ใช้ประเมินนักเรียนตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านทักษะชีวิตตามจุดเน้นของแต่ละชั้น และรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๑.๒ ใช้ประเมินความคงทน ด้านทักษะชีวิตของนักเรียนที่เลื่อนชั้นเรียนไปชั้นที่สูงขึ้น เช่น นำเครื่องมือของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ไปใช้กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๒.๒ ให้สถานศึกษาใช้เครื่องมือประเมินให้เกิดประโยชน์สูงสุดสามารถนำไปใช้ได้หลายครั้ง โดย

๒.๒.๑ ไม่ให้นักเรียนเลือกคำตอบลงในแบบวัดหรือข้อคิดเขียนต่าง ๆ (ให้ใช้กระดาษคำตอบ)

๒.๒.๒ เก็บแบบวัดและเฉลยไว้ในลักษณะเอกสารลับทางราชการเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ควรให้นักเรียนทุกชั้นดูเฉลยแม้จะประเมินผ่านไปแล้ว

๓. ระยะเวลาในการประเมิน

๓.๑ การประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านทักษะชีวิตที่ต้องรายงานผลตามโปรแกรมติดตามของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สถานศึกษาดำเนินการปีละ ๑ ครั้ง ปลายภาคเรียนที่ ๒ (ภายในเดือนมกราคม)

๓.๒ การประเมินเพื่อตรวจสอบความคงทนของทักษะชีวิตตามจุดเน้นในชั้นที่ผ่านมาให้นักเรียนดำเนินการประเมินในปลายภาคเรียนที่ ๑ (ภายในเดือนสิงหาคม)

๔. การดำเนินการสอบ

๔.๑ ให้สถานศึกษามอบหมาย/แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบ เช่น การสอบวัดความรู้โดยทั่วไปของสถานศึกษา

๔.๒ จัดสถานที่หรือห้องสอบให้เป็นไปตามความเหมาะสม

๔.๓ ควบคุม กำกับ ดำเนินการสอบอย่างเคร่งครัดเพื่อให้การดำเนินการสอบและผลของการสอบมีประสิทธิภาพสูงสุด

๔.๔ ให้ผู้ดำเนินการสอบศึกษาและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้

๕. การตรวจให้คะแนนแปลผล

๕.๑ การตรวจให้คะแนน

- แบบวัดทุกฉบับ ตรวจให้คะแนนตามเฉลยข้อละ ๑ คะแนน ตอบถูกต้องได้ ๑ คะแนน ตอบไม่ถูกต้อง ๐ คะแนน
- ครูผู้สอนตั้งกรรมการตามที่สถานศึกษามอบหมายเป็นผู้ตรวจให้คะแนนตามเฉลยและสรุปผล/แปลผล

๕.๒ การแปลผล

การให้ระดับคุณภาพและแปลผลตามเกณฑ์การประเมินให้นำคะแนนที่ได้ของนักเรียนแต่ละคนมากำหนดระดับคุณภาพและแปลความหมาย ดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖

คะแนน ๒๖-๓๐ คะแนน หมายถึง มีทักษะชีวิตในระดับดีเยี่ยม

คะแนน ๒๑-๒๕ คะแนน หมายถึง มีทักษะชีวิตในระดับดี

คะแนน ๑๕-๒๐ คะแนน หมายถึง มีทักษะชีวิตในระดับผ่าน

คะแนน ๐-๑๔ คะแนน หมายถึง มีทักษะชีวิตในระดับไม่ผ่าน

๖. การรายงานผลการประเมิน

๖.๑ การรายงานผลสรุปเพื่อรายงานประสิทธิภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ให้บันทึกคะแนนของนักเรียนในแต่ละตัวชี้วัดลงในแบบบันทึกสรุปผลการประเมินในแต่ละชั้น ตามแบบที่กำหนด และนำผลการประเมินเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมรายงานผลระดับความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น (ร้อยละของผู้เรียนที่ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละชั้น) บันทึกลงในโปรแกรมเพื่อรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

๖.๒ การรายงานผลสรุปการประเมินตรวจสอบความคงทนในทักษะชีวิตของนักเรียนจากชั้นที่ผ่านมาให้ใช้แบบบันทึกของชั้นที่ผ่านมาแต่ไม่ต้องรายงานผลให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ ให้นำข้อมูลที่ได้ไปทำการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนต่อไป

๗. การนำผลการประเมินไปใช้

๗.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและสถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นด้านทักษะชีวิต เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการสรุปผลปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนและนำไปสู่การตัดสินใจในเชิงนโยบายต่อไป

- ๗.๒ สถานศึกษานำข้อมูลจากการประเมินของนักเรียนไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาทั้งในระดับชั้นรายบุคคล ซึ่งอาจดำเนินการได้ดังนี้
- ส่งมอบข้อมูลนักเรียนให้กับผู้สอนในชั้นที่นักเรียนเลื่อนชั้นไปเรียนในปีต่อไปเป็นผู้ปรับปรุงพัฒนานักเรียนต่อไป

- นักเรียนที่มีผลการประเมินผ่าน ดี และดีเยี่ยม ให้ศึกษาว่ายังมีจุดด้อยในทักษะชีวิตตามตัวชี้วัดใดอยู่อีกบ้างให้พัฒนาเพิ่มเติมในส่วนนั้น ส่วนนักเรียนที่มีทักษะชีวิตไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ศึกษาเร่งรัดปรับปรุง/พัฒนาให้นักเรียนมีทักษะชีวิตตามหลักสูตรต่อไป
- ผลการประเมินตรวจสอบความคงทนในทักษะชีวิตของนักเรียนตามจุดเน้นในปีที่ผ่านมาให้นำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนานักเรียนตามจุดเน้นดังกล่าว เช่นเดียวกัน

แบบบันทึกผลการประเมินทักษะชีวิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
ประเมิน วันที่เดือน.....พ.ศ.

คำชี้แจง ในช่องรายการประเมินให้บันทึกคะแนนที่ได้ ในช่องผลการประเมินให้ทำเครื่องหมาย ✓

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	รวมคะแนน (๓๐)	ผลการประเมิน			สรุป
			ไม่ผ่านเกณฑ์ (๐-๑๔)	ผ่าน		
				พอใช้ (๑๕-๒๐)	ดี (๒๑-๒๕)	
๑	นายไมตรี งามสี	๑๖	✓			ผ่าน
๒	นางสาวเพ็ญ พู่พาน	๑๗	✓			ผ่าน
๓	นางสาวศรี ลำเลิศ	๒๓		✓		ผ่าน
๔	นายพลอย ชูถิ์ม	๑๒	✓			ไม่ผ่าน
๕	นางสาววัน สดใส	๑๖	✓			ไม่ผ่าน
รวมจำนวนคน			๕			
ร้อยละ						

* เกณฑ์การตัดสิน ๑๕ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

การนำผลการประเมินเข้าระบบเว็บไซต์ฐานข้อมูลสถานศึกษา

๑. จำนวนนักเรียนทั้งหมดในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ใส่ในช่องเป้าหมาย เท่ากับ ๕ (คน)
๒. จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน สรุปใส่ในช่องผลงานที่ได้ เท่ากับ ๔ (คน)

เฉลยแบบวัดทักษะชีวิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ข้อ	ชั้น	ม.๕
		คำตอบ
๑		๑
๒		๓
๓		๑
๔		๑
๕		๔
๖		๑
๗		๑
๘		๑
๙		๑
๑๐		๔
๑๑		๒
๑๒		๔
๑๓		๔
๑๔		๔
๑๕		๔
๑๖		๓
๑๗		๔
๑๘		๑
๑๙		๒
๒๐		๓
๒๑		๔
๒๒		๓
๒๓		๒
๒๔		๒
๒๕		๒
๒๖		๔
๒๗		๒
๒๘		๓
๒๙		๔
๓๐		๑

เครื่องมือวัดและประเมินความสามารถและทักษะ
ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
“ด้านทักษะชีวิต”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แบบวัดทักษะชีวิต

คำชี้แจง

๑. แบบวัดทักษะชีวิตตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนฉบับนี้ เป็นแบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวัดทักษะชีวิตของนักเรียนเพื่อสรุปผลตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
๒. แบบวัดฉบับนี้มี ๓๐ ข้อ
๓. นักเรียนมีเวลาในการทำแบบวัดฉบับนี้ ๓๐ นาที
๔. ตัวอย่างคำถามและวิธีตอบ

ตัวอย่างคำถาม

๑. ปกติสาธิตวาดภาพได้ไม่ดีนัก เขาจึงอ่านตำราเกี่ยวกับการวาดภาพฝึกวาดภาพบ่อย ๆ ระยะเวลาหลังภาพของสาธิตมักได้รับความชื่นชมจากครูและเพื่อน ๆ สาธิตนำภาพวาดภาพแรกที่ได้รับคำชมจากครูไปใส่กรอบประดับไว้ที่บ้าน นักเรียนคิดว่าสาธิตทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด

- ๑) เขาชอบภาพนั้นมากที่สุด
- ๒) เป็นภาพที่ครูและเพื่อนๆชอบ
- ๓) เป็นภาพที่ทำให้เขาภาคภูมิใจเป็นครั้งแรก
- ๔) เป็นภาพที่ทำให้เขาต้องใช้ความพยายามมากที่สุด

วิธีตอบ

ถ้านักเรียนคิดว่าตัวเลือกที่ ๑ เป็นคำตอบที่ถูกหรือเหมาะสมที่สุด ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบตรงกับหมายเลขข้อที่ต้องการ ดังนี้

ข้อ	๑	๒	๓	๔
๐	X			

ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ขีดฆ่าคำตอบเดิมแล้วทำเครื่องหมาย X ลงในข้อใหม่

ข้อ	๑	๒	๓	๔
๐	X		X	

๑) โก้อยากเป็นนักกีฬาฟุตบอลของโรงเรียน จึงฝึกซ้อมอย่างหนักเพื่อคัดตัว จนบางครั้งไม่ได้เข้าเรียน ทำให้หมดสิทธิ์สอบปลายภาคบางรายวิชา ถ้านักเรียนเป็นโค้ชนักเรียนจะอย่างไร

๑. ไปคัดตัวนักกีฬาตามที่ตั้งใจไว้ และยื่นคำร้องขอมีสิทธิ์สอบปลายภาค
๒. ไปคัดตัวนักกีฬาตามปกติ วิชาที่หมดสิทธิ์สอบปลายภาคก็ขอไปเรียนซ้ำภาคฤดูร้อน
๓. ไม่ไปคัดตัวนักกีฬา เพราะเกรงว่าผู้ปกครองจะทราบ
๔. ไม่ไปคัดตัวนักกีฬา เพราะเกรงว่าครูประจำวิชาจะไม่ให้สอบแก้ตัว

๒) เอกอยากจะเป็นวิศวกรจึงเลือกเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทั้ง ๆ ที่เรียนอ่อน ทั้ง ๒ วิชานี้ ถ้านักเรียนเป็นเอก นักเรียนจะอย่างไร

๑. ถ้าสอบตก ๒ วิชานี้ ก็สอบซ่อมให้ผ่าน
๒. เรียนกวดวิชาเพิ่มเติมทั้งวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
๓. ตั้งใจเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในชั้นเรียนให้มากขึ้น
๔. จัดตารางเวลาอ่านหนังสือทั้ง ๒ วิชานี้ให้มากกว่าวิชาอื่น

๓) ปานวาดกำลังจะเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จึงนำคะแนนผลการเรียนวิชาต่างๆ มาดูแล้วพบว่า คะแนนวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษาสูงมากทุกวิชา คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ต่ำมาก แต่ผู้ปกครองอยากให้เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ ถ้านักเรียนเป็นปานวาดจะอย่างไร

๑. บอกกับผู้ปกครองว่าจะเรียนแผนการเรียนที่เน้นภาษา เพราะมีความถนัดมากกว่า
๒. ให้ผู้ปกครองช่วยตัดสินใจว่าจะเรียนแผนการเรียนอะไรดี
๓. ให้ครูแนะแนวช่วยคุยกับผู้ปกครอง เพื่อโน้มน้าวใจให้อนุญาตให้เรียนแผนการเรียนที่เน้นภาษา
๔. ตัดสินใจเรียนแผนการเรียนที่เน้นภาษา โดยไม่บอกกับผู้ปกครอง

๔) วรพลกำลังเล่นบาสเก็ตบอลอยู่กับเพื่อน ๆ ในทีม แต่สุพจน์ซึ่งเป็นผู้เล่นในทีมหันไปทักทายกับวิทยาที่เพิ่งขี้จักรยานมาถึงขอบสนาม ทำให้ต้องหยุดเล่น ถ้านักเรียนเป็นวรพลจะอย่างไร

๑. หยุดเล่นถึงเวลาพักเหนื่อยพอดีเดี๋ยวมาร่วมเล่นต่อได้อีก สุพจน์กับวิทยาจะได้คุยกันด้วย
๒. หยุดเล่นรออยู่ในสนาม ให้สุพจน์กับวิทยาคูยกันให้เสร็จก่อนแล้วเล่นต่อ
๓. เล่นต่อไป เตือนสุพจน์ว่าขณะนี้เกมกำลังต่อเนื่องเดี๋ยวก้อยคุยก็ได้
๔. เล่นต่อไปให้วิทยารอ เพราะกำลังอยู่ในเกม วิทยาควรจะรู้และรอต่อไปได้

๕) คุณครูพรณี กำลังเตรียมอาหารว่างเพื่อรับแขกของโรงเรียน ชลธิชาเดินผ่านมา คุณครูพรณีจึงให้ช่วยเสิร์ฟอาหารว่างก่อน แต่ชลธิชากำลังจะรีบไปเรียนคอมพิวเตอร์ ถ้านักเรียนเป็นชลธิชาจะอย่างไร

๑. ขอโทษคุณครูพรณีที่ไม่สามารถช่วยได้เพราะจะรีบไปเรียน
๒. ขอโทษคุณครูพรณีที่ไม่สามารถช่วยได้และเสนอให้เพื่อนคนอื่นมาช่วยแทน
๓. ช่วยคุณครูพรณีเฉพาะกิจที่คุณครูให้ช่วย แล้วรีบไปเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เพราะไม่อยากจะถูกตำหนิ
๔. ช่วยคุณครูพรณีเท่าที่คุณครูให้ช่วย แล้วบอกให้เพื่อนไปเรียนคุณครูวิชาคอมพิวเตอร์ว่าจะเข้าเรียนซ้ำ

๖) แป้งนึ่งทำรายงานในห้องสมุด แต่น้อยอยากไปโรงอาหาร แป้งบอกให้รอก่อนยังไม่ถึงเวลาพักกลางวัน น้อยไม่พอใจเดินออกไปก่อน ถ้านักเรียนเป็นแป้ง จะทำอย่างไร

๑. บอกน้อยว่าจะรีบตามไป แล้วเก็บรายงานไว้ ทานข้าวกลางวันเสร็จแล้วค่อยมาทำต่อ
๒. บอกให้น้อยจองโต๊ะอาหารไว้ด้วย จะรีบตามไปขอเก็บรายงานให้เรียบร้อยก่อน
๓. บอกน้อยให้ทานข้าวกลางวันไปก่อนไม่ต้องรอ ทำรายงานเสร็จแล้วจะตามไป
๔. บอกน้อยให้ทานข้าวกลางวันไปก่อน วันนี้แป้งจะไม่ไปทานข้าวกลางวัน

๗) จันทราลืมปกรายงานไว้ที่บ้าน จึงส่งรายงานวิชาภาษาไทยไม่ทันตามที่ครูกำหนด เพื่อน ๆ มีความกังวลมาก ถ้านักเรียนเป็นจันทรา นักเรียนจะทำอย่างไร

๑. ไปขอพบคุณครูและขอเลื่อนส่งรายงานคุณครูไปก่อน แล้วยอมรับผิดว่าเป็นผู้ที่ลืมปกรายงาน ทำให้ส่งงานกลุ่มไม่ทัน
๒. ไปขอพบคุณครูประจำวิชาขอส่งรายงานฉบับที่ทำไม่เรียบร้อยและขอส่งปกรายงานเพิ่มเติมในวันพรุ่งนี้
๓. ไปซื้อปกรายงานจากสหกรณ์โรงเรียนและเขียนด้วยลายมือแทน แม้ไม่สวย แต่ทำให้งานกลุ่มเสร็จตามเวลา แต่เพื่อน ๆ ไม่พอใจมาก
๔. รับรายงานจากเพื่อน ๆ ในกลุ่มมาแล้วบอกเพื่อน ๆ ว่า จะไปใส่ปกและส่งรายงานให้ทันในวันนี้เพื่อให้เพื่อน ๆ สบายใจ แล้วไปบอกคุณครูว่ารายงานยังไม่เสร็จ

๘) แววดาเป็นคนนัดเพื่อนว่าตอนเย็น หลังโรงเรียนเลิกจะไปเที่ยวงานอาหารอร่อยที่จัดขึ้นหน้าศาลากลาง ซึ่งเป็นสุดท้าย แต่พอถึงเวลานัดแววดาไปไม่ได้ เพราะไม่มีใครอยู่บ้านเป็นเพื่อนคุณยาย พ่อกับแม่ไปต่างจังหวัดกะทันหัน ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของแววดาจะทำอย่างไร

๑. ไปเที่ยวงานเทศกาลอาหารอร่อยกับเพื่อนๆ ในกลุ่มตามนัด เพื่อไม่ให้เพื่อนคนอื่น ๆ ผิดหวัง เพราะวางแผนกันไว้แล้ว และวันนี้เป็นวันสุดท้าย แววดาคงจะเข้าใจ
๒. ไปแวะหาแววดาที่บ้าน เพื่อขออนุญาตแววดาก่อนไปเที่ยวเทศกาลอาหารอร่อย เพราะแววดาเป็นคนวางแผนนัดเพื่อนๆ เป็นคนแรก
๓. ไปเยี่ยมคุณยายที่บ้านแววดา ได้อยู่เป็นเพื่อนคุยกับคุณยาย เพื่อไม่ให้แววดาโกรธ เพราะแววดาเป็นคนวางแผนนัดเพื่อนเป็นคนแรก
๔. ไปหาแววดาที่บ้าน และอยู่เป็นเพื่อนจนใกล้ค่ำ จึงพากันกลับไป เนื่องจากสงสารแววดาที่ต้องอยู่กับเพื่อนคุณยายคนเดียว

๙) พิชราเป็นตัวแทนโรงเรียนไปประกวดสุนทรพจน์ระดับจังหวัด แต่ตกรอบเพราะพูดคำควบล้ำไม่ชัดเจน และใช้น้ำเสียงไม่เข้ากับเนื้อเรื่อง ถ้านักเรียนเป็นพิชรา จะทำอย่างไร

๑. กลับไปฝึกให้มากขึ้น ถ้าคุณครูให้ไปแข่งอีกก็จะไป คำควบล้ำไม่น่าจะฝึกยาก
๒. ไม่ไปแข่งสุนทรพจน์อีกให้คุณครูหาคนอื่นที่เหมาะสมกว่า เพราะการฝึกคำควบล้ำเป็นเรื่องยาก
๓. ยอมรับว่าไม่มีความสามารถเพราะไม่สามารถออกเสียงคำควบล้ำได้ชัดเจน
๔. ยอมรับว่ามีข้อบกพร่องแต่คำควบล้ำฝึกยากมาก ขอไปแข่งคัดลายมือจะเหมาะสมกว่า

๑๐) ภาคเรียนที่ผ่านมาผลการเรียนเฉลี่ยของป้อมต่ำมาก วิชาที่ได้คะแนนน้อย คือ วิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ พ่อแม่ให้ไปเรียนกวดวิชา ถ้านักเรียนเป็นป้อมจะอย่างไร

๑. ไม่ไปเรียนกวดวิชาแต่บอกพ่อแม่ว่าจะตั้งใจเรียนให้มากขึ้น
๒. ไปกวดวิชาตามที่พ่อแม่ต้องการและขอให้เพื่อนช่วยติวให้อีกแรงหนึ่ง
๓. ไม่ไปเรียนกวดวิชาตามที่พ่อแม่ต้องการแต่บอกพ่อแม่ว่าจะให้เพื่อนติวให้
๔. ไปกวดวิชาตามที่พ่อแม่ต้องการ และตั้งใจเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

๑๑) ฝ่ายปกครองมีจดหมายเชิญผู้ปกครองของวศินมาพบเพราะมาโรงเรียนสายติดต่อกัน ๕ ครั้ง ผู้ปกครองให้ปรับปรุงแก้ไขแต่บ้านของวศินตั้งอยู่ไกลโรงเรียนมาก ถ้านักเรียนเป็นวศิน นักเรียนจะทำอย่างไร

๑. ตื่นนอนแต่เช้า งดอาหารเช้า มาซื้อข้าวกินที่โรงเรียน
๒. ตื่นนอนแต่เช้าขอให้ผู้ปกครองเตรียมอาหารเช้ามาทานที่โรงเรียน
๓. ขอให้ผู้ปกครองมาเช่าหอพักให้อยู่ใกล้โรงเรียนจะได้ไม่ต้องเดินทาง
๔. ขอให้ผู้ปกครองขับรถมาส่งที่โรงเรียนเพราะถ้าพลาดรถเที่ยวเช้าอาจจะต้องมาโรงเรียนสาย

๑๒) วันเพ็ญทะเลาะกับน้องทำให้มาโรงเรียนสาย และถูกครูเวรก็อยู่ที่หน้าโรงเรียน วันเพ็ญโทรศัพท์มาชวนวิภาดาให้อยู่เป็นเพื่อนก่อนเข้าเรียนคาบแรก โดยเข้าเรียนช้าหน่อย จะได้มีเพื่อนเข้าห้องเรียนพร้อมกัน ถ้านักเรียนเป็นวิภาดาจะทำอย่างไร

๑. บอกวันเพ็ญว่าจะเข้าเรียนตามปกติ กลัวครูดุอีกไม่นานครูเวรก็ปล่อย
๒. ไปรอวันเพ็ญจนกว่าครูจะอนุญาตให้เข้าเรียน ถ้าช้ามากก็เข้าเรียนในคาบที่ ๒ เลยทีเดียว
๓. ไปอยู่เป็นเพื่อนวันเพ็ญแล้วเข้าเรียนพร้อมกัน แม้ว่าจะเข้าเรียนช้าก็ตามแต่เพื่อนก็สำคัญ
๔. บอกวันเพ็ญว่าจะเข้าเรียนตามปกติ คุณครูสอนอะไรจะได้บอกกับวันเพ็ญได้
ถ้าไม่เข้าเรียนจะไม่รู้เรื่องทั้ง ๒ คน

๑๓) พัชรินทร์นำกะทิสดมาทำแกงเขียวหวาน เพื่อประกอบอาหารคาวในวิชางานบ้านตอนบ่าย แต่อากาศร้อนมากทำให้กะทิมีกลิ่น พัชรินทร์มีความกังวลมากจึงบอกเพื่อนในกลุ่ม นักเรียนเป็นสมาชิกในกลุ่มแกงเขียวหวานนี้ด้วยนักเรียนจะอย่างไร

๑. เปลี่ยนรายการอาหารเป็นข้าวผัดธรรมดา เพราะไม่ต้องใส่กะทิและมีเนื้อสัตว์อยู่แล้ว
๒. ทำแกงเขียวหวานส่งครูตามที่ได้วางแผนไว้ เพราะเชื่อว่ากลิ่นพริกแกงเขียวหวานจะหอม เครื่องเทศจนไม่ได้กลิ่นกะทิบูด
๓. ขอเลื่อนการสอบไปสัปดาห์หน้า เพราะวัตถุดิบไม่พร้อม แม้ว่าคุณครูจะหักคะแนนก็ต้องยอมดีกว่าทำอาหารไม่อร่อยเพราะกะทิบูด
๔. เปลี่ยนรายการอาหารใหม่เป็นข้าวผัดแกงเขียวหวาน เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้กะทิ แต่สามารถใช้วัตถุดิบเดิมที่มีอยู่ได้ทุกอย่างตามที่วางแผนไว้

๑๔) อนุสรณ์อยากจะไปแข่งฟุตบอลให้ทีมประจำหมู่บ้าน แต่วันนี้มีการสอบเก็บคะแนนวิชาภาษาอังกฤษที่โรงเรียน ตอนเช้าจึงเข้าโรงเรียน เมื่อสอบเสร็จแล้วจะต้องออกนอกบริเวณโรงเรียนในภาคบ่าย เพื่อไปให้ทันลงแข่งขันฟุตบอลกับเพื่อน ๆ ในทีม

๑. บอกกับยามตรงๆ ว่าขอออกก่อนเวลา เพื่อไปแข่งฟุตบอลให้ทีมประจำหมู่บ้าน
๒. ขออนุญาตครูฝ่ายปกครองตามตรง ถ้าไม่ได้รับอนุญาตก็จะหนีออกนอกบริเวณโรงเรียน
๓. ขออนุญาตฝ่ายปกครอง ถ้าไม่ได้รับอนุญาตก็จะไม่ไปให้เพื่อนคนอื่น ลงแข่งแทน
๔. ตัดสินใจไปตอนโรงเรียนเลิก ถ้าการแข่งขันยังไม่จบ ก็จะลงแข่งขันในครึ่งหลัง แล้วแต่เวลาและโอกาส

๑๕) บอยกำลังหาเสียงอยู่บนเวทีในหอประชุม เพื่อรับเลือกตั้งเป็นประธานนักเรียน ขณะที่กำลังพูด ไฟฟ้าดับ ทำให้ไมโครโฟนไม่ดัง เพื่อน ๆ ที่ฟังอยู่เกือบ ๒๐๐ คน ไม่ได้ยินเสียงบอยจากบนเวที ถ้านักเรียนเป็นบอยจะทำอย่างไร

๑. หยุดพูด โบกมือลาเพื่อน ๆ และชุนิว ๓ นิ้ว ให้เลือกเบอร์ ๓ ซึ่งเป็นหมายเลขของบอย และเดินไปรอบ ๆ หอประชุมให้เพื่อนเห็นอย่างทั่วถึง
๒. หยุดพูด กล่าวลาสั้น ๆ ด้วยสีหน้ายิ้มแย้มพร้อมกับเรียกเพื่อนร่วมพรรคขึ้นมابนเวที ชู ๓ นิ้ว ให้เพื่อน ๆ เลือกเบอร์ ๓
๓. พูดต่อไปตามเนื้อหาที่เตรียมมาเท่าที่เพื่อน ๆ ในห้องประชุมจะได้ยินอย่างน้อยก็ ๓๐ - ๔๐ คน ที่นั่งชิดขอบเวที ไฟฟ้าอาจจะมาในไม่ช้า
๔. เดินลงมาจากเวทีเดินไปอยู่ในกลุ่มเพื่อน ๆ กลางหอประชุม กล่าวขอโทษว่าไฟดับ ไม่ใช่อุปสรรค แล้วพูดหาเสียงต่อไปโดยปรับประโยคให้สั้นแต่เพิ่มเสียงให้ดังขึ้น

๑๖) ในการจัดนิทรรศการของโรงเรียน ตอนบ่ายแมวช่วยเพื่อนขายลูกชิ้นปิ้งเพื่อหารายได้ให้ชุมชน ลูกชิ้นเหลืออีก ๑๐๐ ไม้ แต่น้ำจิ้มที่ทำมาหมดเสียก่อน และลูกค้ำรอซื้ออยู่เป็นจำนวนมาก ถ้านักเรียนเป็นแมวจะทำอย่างไร

๑. หยุดขายเพราะลูกชิ้นปิ้งจะรออยู่ต้องมีน้ำจิ้มที่เข้ากันตามสูตร ลูกชิ้นที่เหลือแช่เย็นไว้ขายวันพรุ่งนี้ก็ได้
๒. หยุดขาย เพราะบ่ายแล้วอีกไม่นานนิทรรศการก็เลิก ที่ขายมากก็ได้ทุนคืนแล้ว ถ้ายังคงขายต่อไปลูกชิ้นก็จะไม่รอขายเสียชื่อเสียงเปล่า ๆ
๓. บอกให้ลูกค้ำรอแล้วปิ้งลูกชิ้นที่เหลืออยู่ไปเรื่อย ๆ แล้วให้เพื่อนรีบไปซื้อน้ำจิ้มปรุงสำเร็จแบบบรรจุขวดมาใช้แทน
๔. บอกลูกค้ำว่าน้ำจิ้มหมด ถ้าลูกค้ำจะซื้อก็จะได้ลูกชิ้นปิ้งเปล่า ๆ จะขายให้เฉพาะลูกค้ำที่ฟังพอใจจะรับประทานลูกชิ้นปิ้งที่ไม่มีน้ำจิ้มเท่านั้น

๑๗) เหน่งรับอาสาตัดใบตองเป็นวงกลมเพื่อรองขนมสำหรับจัดอาหารว่างรับแขกที่มาประเมินโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง แต่ลืมหยิบใบตองมาจากบ้าน ถ้านักเรียนเป็นเหน่ง นักเรียนจะทำอย่างไร

๑. แก้ปัญหาด้วยการวางขนมลงในถาดอาหารว่าง โดยไม่ต้องใช้ใบตองรอง
๒. ขอให้ครูสั่งภารโรงให้ไปซื้อใบตองมา เหน่งจะทำให้ใหม่ โดยใช้เวลานานก็ทำเสร็จ
๓. ใช้ถุงพลาสติกใสใบเล็กๆวางบนถาดขนมใช้แทนใบตองดีกว่าเสิร์ฟ โดยไม่มีอะไรรองขนม
๔. เต็ดใบไม้ เช่น เล็บครุฑชนิดใบกลม หรือใบพุทธรักษาที่หาได้ในโรงเรียน ล้างแล้วเช็ดให้แห้ง ใช้แทนใบตอง

๑๘) ชื่นจิตเย็บใบตองสดเป็นกระโปรงเพื่อใส่ประกวดในงาน “แฟนซีใบไม้” แต่เตรียมใบตองมาน้อย จึงทำให้กระโปรงสั้น ถ้านักเรียนเป็นชื่นจิต จะทำอย่างไร

๑. ใช้ใบพุทธรักษามาเย็บเป็นชายกระโปรงแทนใบตอง
๒. ใช้กระดาษหน้าเดียวตัดเป็นริ้วเย็บติดให้ชายกระโปรงยาวขึ้น
๓. ใส่กระโปรงใบตองเข้าประกวดเท่าที่สามารถเย็บได้โดยไม่คำนึงถึงความยาว
๔. เย็บกระโปรงให้เสร็จเท่าที่มีใบตองแล้วให้เพื่อนที่ตัวเตี้ยกว่าใส่ประกวด

๑๙) เจนศักดิ์รับผิดชอบจัดชบวนเข้าแข่งขันกีฬา เพื่อนๆต้องการกรรงนกสีขาวขนาดเล็ก ๖ ใบ มาประดับในชบวน แต่มีงบประมาณไม่พอ ถ้านักเรียนเป็นเจนศักดิ์ นักเรียนจะทำอย่างไร

๑. ไปขอยืมจากร้านรับจัดดอกไม้สด แล้วบอกความจริงว่าไม่มีงบประมาณ
๒. ใช้ผ้าสีพลาสติกสีขาวที่มีขนาดเดียวกับกรรงนกมาใช้แทน
๓. ให้เพื่อนใช้วัสดุอุปกรณ์อื่นๆตกแต่งแทนกรรงนก
๔. ไม่ต้องใช้กรรงนกเพราะเป็นของหายากและไม่จำเป็น

๒๐) สัมเป็นหัวหน้าทีมแข่งขันดำสัสมดำ เหลือเวลาอีก ๕ นาที หลังจากจบการแข่งขันของมัธยมศึกษา ตอนต้น จะเป็นการแข่งขันของมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อนเพิ่งมาบอกว่าลืมครก ถ้านักเรียนเป็นสัม จะทำอย่างไร

๑. ขึ้นไปแสดง ลีลาประกอบก่อน เมื่อมีทีมที่ดำเสร็จแล้ว จึงยืมครกมาใช้
๒. รอจนกว่าเพื่อนทีมอื่นแข่งเสร็จแล้วจึงยืมครกมาใช้แข่งขัน และยอมรับผลโดยไม่ได้แย้ง
๓. รีบไปขอยืมครกจากน้องมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปล้างแล้วนำมาแข่งขันให้ทันตามเวลา
๔. เตรียมของทุกอย่างให้พร้อมพอถึงเวลาดำก็ใส่สิ่งที่เตรียมไว้ลงในขามใบใหญ่ใช้ทัพพีคน แทนการใช้ครกดำ

๒๑) เมื่อสอบปลายภาคเสร็จนิมนต์ไปบ้านเพื่อนเพื่อสังสรรค์ หลังอาหารเย็นทุกคนแย่งกันร้องเพลง แต่นิมไม่ชอบร้องเพลงเพราะเสียงไม่ดี ร้องไปก็อายเพื่อน ถ้านักเรียนเป็นนิม นักเรียนจะทำอย่างไร

๑. ปลีกตัวออกจากกลุ่มไปช่วยล้างจานในครัว
๒. เลี่ยงออกมาจากกลุ่มบอกเพื่อนสนิทว่ามีธุระขอกลับบ้านก่อน
๓. ประกาศให้เพื่อนทุกคนรู้ว่าถ้าจะให้นิมร้องเพลงจะกลับบ้านทันที
๔. นั่งฟังเพลงที่เพื่อนร้อง และปรบมือให้จังหวะเพลงใดที่ร้องได้ก็ร้องไปพร้อมเพื่อน

๒๒) สุกานดาไม่ชอบเดินลีลาเพราะอ้วนมาก เหนื่อยง่ายจึงไม่มีใครจับคู่เต้นด้วย เมื่อถึงชั่วโมง มักมีอาการปวดศีรษะ ปวดท้องเป็นประจำจึงเข้าเรียนบ้างขาดเรียนบ้าง ครั้นใกล้สอบและเห็นว่า จำเป็นต้องเรียนรู้ให้ได้จึงต้องปรับตัว ถ้านักเรียนเป็นสุกานดาจะทำอย่างไร

๑. ปลอดภัยความอ้วนเพื่อให้มีคู่เต้น
๒. ไปออกกำลังกายจะได้ไม่เหนื่อยง่าย
๓. เข้าเรียนตามปกติด้วยความขี้มึนแยมแจ่มใส
๔. เข้าเรียนตามปกติและซื้อขนมไปฝากเพื่อนบ้างเป็นครั้งคราว

๒๓) สนธยาเป็นนักเรียนที่บ้านอยู่ไกลโรงเรียนมาก การเดินทางลำบาก อำเภอที่สนธยาอยู่ไกลจากโรงเรียน ๑๕ กิโลเมตร บ้านของสนธยาอยู่ไกลถนนใหญ่เข้าไปอีก ๑ กิโลเมตร ถ้าออกจากบ้านเช้าจะพลาดรถประจำทางทำให้มาถึงโรงเรียนสายทุกครั้ง วันนั้นก็เช่นกันคุณครูจันทร์แสดงความเห็นใจที่บ้านไกลและไม่มีพาหนะมาโรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นสนธยาจะตอบว่าอย่างไร คุณครูจึงจะสบายใจ

๑. ขอบขอบคุณครับผมเข้าใจ ผมฐานะไม่ดีผมจะอดทนต่อไปครับ
๒. ขอบขอบคุณครับเป็นโอกาสของผมได้วิ่งออกกำลังกายทุกวัน ร่างกายก็แข็งแรงดี แล้วก็ได้สวัสดิ์ที่หักหายที่ป้าน้ำอาตตลอดทาง
๓. ขอโทษครับที่มาสาย ผมพยายามมาโรงเรียนแต่เช้าอยู่แล้ว ต่อไปผมจะออกจากบ้านให้เร็วกว่านี้ครับ
๔. ขอโทษครับคุณครู ผมพยายามเต็มที่แล้ว ถนนขรุขระ ถ้าผมพลาดหกล้มจะเป็นแผล ผมก็เลยวิ่งบ้างเดินบ้าง ทำให้มาไม่ทันรถครับ

๒๔) ต้นถูกเอกต่อว่าที่ไม่ให้เข้ากลุ่มทำรายงานด้วย ต้นโมโหเอกมากที่ชอบเอาเปรียบไม่ช่วยงานขอเพียงให้ใส่ชื่อเพราะอยากได้คะแนน ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของต้น ไม่อยากให้เกิดเรื่องนักเรียนจะทำอย่างไร

๑. บอกให้ต้นอยู่เฉย ๆ นักเรียนจะจัดการกับเอกเอง โดยมอบงานที่เหมาะสมให้ทำ
๒. ให้ต้นรับเอกเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแล้วประชุมแบ่งงานโดยให้เอกเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเองไปทำก่อน
๓. บอกกับต้นตรง ๆ ว่า ถ้าไม่ทำงานกลุ่มก็จะไม่รับให้อยู่ในกลุ่มอีกต่อไป
๔. ให้ต้นไปอยู่กลุ่มอื่นเพื่อไม่ให้เกิดเรื่อง หลังจากงานชิ้นนี้แล้วจะไม่ให้เอกเข้ากลุ่มอีก

๒๕) ชมพูไม่ชอบมะปรางเพราะถูกล้อเลียนว่าผมหยิกหัวฟูตัวโต วันนี้ทั้ง ๒ คน ต้องเดินทางไกลร่วมกัน มะปรางตัวเล็กและไม่อดทนบ่นว่าเหนื่อยและถือสัมภาระไม่ไหว ถ้านักเรียนเป็นชมพูจะทำอย่างไร

๑. บอกมะปรางว่าเธอตัวเล็กและไม่แข็งแรงจะช่วยถือให้
๒. ช่วยมะปรางถือของบ้างและชวนคุยว่าอีกไม่นานจะถึงที่หมาย
๓. ถือของให้มะปรางทุกอย่าง แล้วให้มะปรางเดินตามหลังถึงซำก็ไม่เป็นไร
๔. เดินคุยกับมะปรางเป็นเพื่อนมาตลอดทาง แต่ไม่ช่วยถือของเพื่อฝึกให้อึดทน

๒๖) กบกังวลมากที่ห้องอาชยานไม้คล่องติดขัดหลายพรรค พຽງนี้ครูกำหนดให้สอบเป็นวันสุดท้ายนักเรียนจะช่วยกบได้อย่างไร

๑. ให้กบทำสมาธิก่อน ท่องได้แล้วมาท่องให้เพื่อนฟัง
๒. ให้กบบอยู่ลำพังเพื่อท่องอาชยานจนคล่อง
๓. ให้กบท่องให้พ่อแม่ฟังที่บ้านหลายๆครั้งจนคล่อง
๔. ให้กบท่องให้เพื่อนฟังและเพื่อนช่วยแก้ไขจนกบท่องได้คล่อง

๒๗) ในการเข้าค่ายสิ่งแวดล้อม พรชัยซึ่งเป็นประธานค่าย พยายามบอกเพื่อน ๆ ว่า ขอให้งดใช้กล่องโฟมเพราะย่อยสลายยาก แต่เพื่อนบางคนก็เห็นว่าสะดวกยังคงใช้กล่องโฟมใส่อาหาร ถ้านักเรียน เป็นพรชัยจะอย่างไร

๑. ตัดประกาศให้ชัดเจนว่าค่ายนี้เป็นค่ายสิ่งแวดล้อม งดใช้กล่องโฟมใส่อาหาร
๒. นำเสนอประเด็นการใช้กล่องโฟมในที่ประชุมค่ายเพื่อหาข้อสรุปเป็นแนวปฏิบัติ
๓. ในฐานะประธานค่าย สั่งห้ามนำภาชนะที่ทำลายสิ่งแวดล้อมมาใช้ในค่าย
๔. ให้สมาชิกค่ายพิจารณาด้วยตนเองว่า ควรจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะเหมาะสม

๒๘) วิโรจน์เป็นหัวหน้าห้อง เห็นเพื่อนชาย ๒ คน มีทีท่าจะขัดใจกันด้วยเรื่องการแข่งขันกีฬา จึงเข้าไปไกล่เกลี่ยและบอกเพื่อนทั้ง ๒ คนว่า กีฬาสีจัดขึ้นเพื่อสร้างความสามัคคี เพื่อนทั้ง ๒ คน กล่าวขอใจที่วิโรจน์เตือนสติ ถ้านักเรียนเป็นวิโรจน์ จะพูดกับเพื่อนทั้งสองคนอย่างไร

๑. ดีใจมากที่เพื่อนเชื่อฟังเรา
๒. ดีใจมากที่เราเตือนเพื่อนได้
๓. ดีใจมากที่เพื่อนคิดได้ด้วยตัวเอง
๔. ดีใจมากที่เพื่อนเห็นความสำคัญของการแข่งขันกีฬา

๒๙) นิตยานิสัยดีมาก เพื่อนรักทุกคนแต่เรียนหนังสือไม่เก่ง ผลการเรียนเฉลี่ยเกือบต่ำสุดในห้อง เพื่อน ๆ ช่วยกันดูแลเอาใจใส่นิตยาด้วยความเป็นห่วงในการสอบปลายภาค นงลักษณ์ซึ่งเรียนเก่งมาก นั่งสอบใกล้นิตยา ไม่อยากให้นิตยาสอบตก ถ้านักเรียนเป็นนงลักษณ์จะทำอย่างไร

๑. บอกข้อสอบเฉพาะที่นิตยาถาม ตอนที่คุณครูไม่เห็น
๒. เปิดโอกาสให้นิตยาเห็นคำตอบแล้วให้นิตยาคัดสินใจเอง
๓. ให้นิตยาทำตามความสามารถ แต่ถ้านิตยาสอบไม่ผ่านจะช่วยติวให้
๔. จัดติวให้นิตยาเป็นพิเศษก่อนสอบ เพราะระหว่างสอบจะบอกคำตอบไม่ได้

๓๐) สุชาดาอยากไปงานเลี้ยงฉลองการจบชั้น ม. ๖ กับเพื่อน ๆ ในห้อง แต่บ้านไกล กลับดึกจะลำบาก ไม่ปลอดภัยถ้าขอพ่อแม่ไปค้างบ้านเพื่อน พ่อแม่ไม่อนุญาตแน่นอน ถ้านักเรียนเป็นสุชาดา จะทำอย่างไร

๑. ไม่ไปร่วมงานและบอกเพื่อนว่าไม่สะดวกบ้านไกล กลับบ้านดึกไม่ได้
๒. ไปงานโดยไม่บอกพ่อแม่เมื่อกลับถึงบ้าน จึงขอโทษพ่อแม่ภายหลัง
๓. บอกพ่อแม่ว่าจะต้องไปงานสำคัญนี้ให้ได้ถ้าไม่ไปเพื่อน ๆ จะโกรธ
๔. ไม่ไปร่วมงานบอกเพื่อน ๆ ว่า พ่อแม่ไม่อนุญาต